

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful ese de dōue ori pre septemana: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foie, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori franceze, adresate cātre expeditura. Pretul prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 1. ANULU XXII.

Sabiu, in 3|15 Ianuariu 1874.

No. 324 II

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. și pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prin. si tieri straine pre anu 12 1/2, anu 6 fl.

Inseratul se platesc pentru întâia óra cu 7 er. sirulu, pentru a dōua óra cu 5 1/2 cr. si pentru a treia óră repetite cu 3 1/2, cr. v. a.

In 50'a de anulu nou.

In dōua de anulu nou unu numero frumosu de intelligenția, preoti si laici sub conducerea P. Archimandritu si Vicariu archeișcopescu Nicolau Popa's a s'a presentato inaintea Escoletentie Sele inaltu prezantului P. Archiepiscopu si Metropolitul Procopiu Ivacicovicu, la care ocasiune P. Archimandritu roșii cam urmatorele cuvinte:

De-si esperint'a din dilele nōstre ne aréta ca adeverat'a iubire creștina lipsesc de multe ori dintre ómeni, noi, si credin ca exprim convingeră tuturor carii suntem aici de fatia, dir. anim'a cea mai sincera venim că la incepe alu anului nou sa ve postim din adencul anului, că anulu acest'a sa lo petreceti in pace si sanatosu, condnscendu biseric'a in creditata archipastorie Esc. Vōstre si acēst'a Ve postim nu numai pentru acum, ina inca pentru multi, molti fericiti ani.

La cari cuvinte Escoletentie Sele in cuvinte adeverat' parintesci mai intăio exprim multiamorea sea pentru urările aduse din partea fiilor sei susfletesci ou ocasiunea acēst'a. Dupa acēst'a vorbindu despre greu's sea missione crede" ca acēst'a o va puté indepleni mai usioru prin sincerul concorsu alu filoru sei susfletesci si cu deosebire cāndu acest'i voro lucră in concordia spre unulu si acel'asi scopu santo.

Escolet. Sea aminti ca prin neobositete staruintie ale antecessorului seu repausatu s'a facotu multu. Inse datoria nostra este a continua mai departe si a indeplini cele de indeplinito. Deci provoca pre toti, că avendu dinaintea ochilor chiemarea cea grea, prin carea biseric'a, carea se afla ori si cum in o puselie critica, sa pote corespunde destinatunei ei celei salutarie, sa lucre in concordia fratiesca si atunci spera ca si biseric'a si natiunea se vor bucură de succesele dorite si acceptate. In fine impartasi binecuvantarea sea archierescă tuturor dorindu la toti multi ani fericiti.

Cuvintele parintesci ale Escolet. Sele, cari noi le reproducem numai intr'unu micu estrasu au fostu forte bine simtite

si au aflatu resunetu in inimile celor de fatia si credem ca voro aflat in ale tuturor la a căroru cunoștința voro veni prin aceste sire. Cāndu aminti Escolet. Sea de concordia si conluare armonica prorupsera toti cei de fatia in aclamacioni de „sa traiésca.“ Dee ceriul că cuvintele Escolet. Sele sa sia o sementia cu bune fructe spre binele bisericiei si alu natiunei nōstre.

Europ'a la anulu 1874.

Nu va fi superfluu, deca vomu aruncă din progul anului nou o reprimire fugitiva asupr'a unor momentuoșe evenimente ce se petrecuta pre teatrul celu grandioso alu continentalui nostru, in decurgerea anului trecutu.

Din cele trei semintii mari ale Europei, vari in ultim'a loru tendintia aspira la unicitati politice, garantate prin puternica legatura a săngelui, sementia latina, dupa in fricosiatele desastre ale ultimilor ani, ne ofere unu spectaculo trista in imprejurările presente. Francia, carea trece de secolu latinitatii, imbrancita la patentu de unu dusimanu poternico, abia apucă a se reculege de calamitatea cea grozavă, prin besuntia marei patrioti Thiers, evacuandu si teritoriul seu ocupata prin esolvirea unei sume ne mai pomenite in analele istoriei, devine la 24 Maiu victim'a neimpacatilor ultramontani si pamentulu celu udatu de torrentii de sănge se face vētr'a agitationilor pericolose nōuei forme de statu, pre care o urescu amicu intunecul si inimicii progresului. Barbatul patrioto, betranul Thiers, recompensat cu nemultiamire pentru meritele sele, dispate prin conspiratiunea monarchistilor dela 24 Maiu de pre seen'a actului politici, facendo locu tentationilor pentru restaurarea monarhiei burbonice in ultramontanul conte de Chambord, carea in orma neavendo succesulu intentionatu se proroga pre unu tempu nedeterminato, dandu-se puterea executiva „eroului“ dela Sedanu. Republica există numai dupa nume, unu incident ii va dā in celu mai de aproape viitoru lovitur'a de morte.

In acela'si tempu, cāndu se petrecu presacerile aceste ominose, Francia puse sub cercetări criminale pre capitulantele dela Metz, desfasurandu in acestu procesu töte momentele ce au adusu capitolatiunea. Unu procesu formidabilu, alu căruia rezultatu este captivarea maresialului Bazaine la Margaret'a.

Sor'a invecinata a Franciei, Spania, este câmpul unui resbelu civilu, care au provocatu la o lupta săngerósa pre frati contra fratilor de unu sănge, pentru a indestulă ambitionea culpabilă a unor monarchisti scelerati. Nesuntile regimului Castelaru de a restabili ordinnea in acesta tiéra nefericita, se sfarsiescu prin lovitur'a dela 22 Dec., adunarea cortesilor se sparge prin poterea armata, pusa in servitiu lui Serrano carele pote sa duca pre Spania cătra unu nou tronu pre contul republicei, dara carele nu putea sa mai sufera apucaturile cele idealiste si impotente totu deodata a lui Castelaru. Salmeron se caiesce de neprecusatul seu pasiu, căci elu tranti pre Castelaru, care se retrage adenca mahnitu de sorteia trista a patriei sele. Republica e sguaduita in temeliele sele si viitorulu ei pare a fi mai scortu decâtlu mesurase ex-imperatulu Napoleonu III. in ajunulu caderei tronului regelui Amadeo in anulu espiratu.

Italia, regenerata prin favorea impregiurările tempului si prin patriotic'a si matur'a conlocare a barbatilor ei de statu, progreséza libera, luptandu contra infuriatului vaticanu, care si-a stransatul actiunea stricaciosa in alte provincie, pentru a o aduce la unu tempu mai bunu, iéra pre clasiculu pamentu alu Italiel. Inse poporul italiano, carele a petrecutu cu entuziasmulu seu pre regale galantomu cāndu visită curtile din Viena si Berlinu nu va justifică asceptările ultramontanilor.

Germania, in temperamentul seu celu rece, pasiesce inainte consolidandu-se si ingrigindu-se pentru opera-re teritoriolui seu. Ultimulu ei scopu si planu e unitatea germana, pentru a cărei realizare lucra in tacere asteptandu

ocasiunea binevenito, pentru a-si esecata scopulu propusu.

Russia, nu se scie mai tientesce la esecutarea testamentului lui Petru celo Mare, care i-a lasatu o ereditate, pre carea trebuie sa si-o elupte in procesulu unui resbelu oruntu. Ochii ei se pareau mai inainte, ca din cāndu in cāndu privescu la „omulu celu bolnavu“ si la standardul, ce va avea sa fluture pre turnulu Bisericei săntei Sofie din Constantinopole. Intraceea ea merge cucreindu in centru Asiei. Cucerirea canatului Chiv'a e unu prognosticu pentru noue cuceriri si in urma lovirea cu Marea Britania pentru linia de demarcatiune in Indi'a orientale va deveni inevitabila.

Turcia, omulu celu bolnavu, dupa cum o numesc Russia, in lupta cu populatiunile cele verdi si pline de viétia, ce o incungiu, crede, ca semilun'a nu va cadé inca si in planurile ei de organizare interna, precum si in tratarea cu provinciele „vasale“, si mai aréta odata suveranitatea si poterea, ce merge sprospere.

Romania si Serbia tendu a aduce la valore drepturile loru, cari le conmpetu ca staturi independenti.

Si sa venim in urma la imperiulu absburgicu care in espusetiunea universale desfasioră inaintea lumiei progresulu seu in toti ramii; sa facem de crisele burselor si alte crise economice, pentru a nu intunecă opulu grandiosu, ce ni-i insatisiatu betrâna Austria.

Dōue elemente ajunse la poterea politica prin forta evenimentelor dela 1866, si au impartit domnia priu inaugurarea dualismului la 1867. Germanismulu austriacu, in lupta sea pentru asimiliarea celor-lalte idiome nationali, au provocat o resistinta la populatiunile negermane, gelose de nationalitatea si limb'a loru, care resistinta culminéza la nationalitatea boemilor. Magiarismulu isolat si fără de a avea vre-o legatura de sănge in famili'a poporului din Europa pare ca a inceputu o lupta cu poteri neegali, deca are de scopu, asemenea fratelui seu din Cisilaitani'a, asimiliarea tuturor na-

FOISIORA.

Monastirile straine in Russia si administrarea loru.

In limitele patriei nōstre, si anume: in Basarabi'a si in pările transcaucasiane, Locurile sănte din orientu si monastirile din Moldavi'a poseda averi nemicantore destulu de importante, cari le fura donate de persone particolare seu de principii domnitori, daruite cu hrisové, cu multu mai inainte de ancescarea acestoru părți cātre imperiul Russiei. Dupa obiceiurile de atunci monastirile singure administratru acele averi, si pentru cārmuirea loru transmitu din partele egumenii imputerniciti.

Stapanirea nōstra, gasindu aceste regule si pastrându respectul cātre locurile sănte lasă intacte töte drepturile si obiceiurile consantite de tempu. Averile fura administrate prin egumenii imputerniciti din clerulu grecu seu moldavu, cari administratru acele averi si se bucurau de veniturile loru fără nici unu controlu seu amestecu din partea administratiunei nōstre. Spre a si mai multu garantate drepturile de posessiune a monastirilor straine, fu aplicata in privint'a tuturor afa-cerilor privitoré la averile loru, aceeasi legislatura că si la domeniele statului.

De molte ori autoritatile locali se adresau la ministrul de esterne, avertându

marile inconveniente ce provineau din administrarea aceloru averi de membrii din clerulu grecu si moldavu: I. Aceste calugari posedau si cārmuiu pre sateni dupa töte drepturile senoriali, precum fu in pările transcaucasiane, unde imputerniciti facéu speciale comerciali, disponéu de munca satenilor in profitulu loru propriu, si de aceea prosperitatea acestor'a depindea cu totul dela acesti calugari straine. II. Decei aceste imputerniciti nu administratru singuri averile, atunci le arrendau la persone apropiate loru in diverse conditiuni, cu preturi fără scadiote, din cari mare parte fu destinata a acoperi propriele loru cheltuieli. III. Aceste imputerniciti intentara si mai cu séma in Basarabi'a, o multime de procese, cari consumau partea cea mai mare a veniturilor monastirescii; iéra altii din ei, sub cuventu de cheltuieli de judecata, facéu pre dumele monastirilor loru datorii considerabili, pentru plat'a căror'a multu tempu au mersu totu venitulu monastirilor; si alu IV, averile monastirescii deveneu din ce in ce totu in mai mare ruinare.

Ministrul de esterne recunoscă pre bine töte inconvenientele ce proveneau din sistemulu de a administrá averile prin egumenii imputerniciti, dara nevoindu a recurge la schimbări radicali, oauté prin convingeri a sterpi abusurile cele mai grele, starindu prin töte medilócole a

inlatură totula ce pote serví de impedire prosperitatiei averilor locurilor sănte.

Secularisarea averilor monastirescii in România si organisarea in acesta tiéra a unei ierarchii eclesiastice pre nisice base anticanonice au silitu pre miuisteriulu de esterne a luá mesuri că averile monastirilor române, inchinate locurilor sănte, precum si acele a monastirilor moldave din Basarabi'a, sa nu cada in mânila autoritatiei civile din principatu, si a nu contribui numai la marirea budgetului acestei tieri. Cu acestu scopu, pre de o parte töte averile monastirilor inchinate fura supuse directiunei inmediate a locurilor sănte pâna la epon'a cāndu comisiunea internatiuiale din Constantinopole va stabili dupa testamentele si hrisovéle de donatiune, validitatea posessiunei aceloru averi; iéra pre de alt'a s'a posu secuestru pre töte veniturile monastirilor moldave, si dela anulu 1864 s'a introdusu unu sistemul speciale de administratiune prin curtea administrativă a averilor aceloru monastiri cu concursulu pâna la unu punctu care alu egumenilor imputerniciti. Si fiindu ca monastirile din Moldavi'a, afara de monastirea Némtiulu, care avea imputernicitulu seu in Basarabi'a, se găsesc in neputiota de a slobodi imputerniciri legali, de acea cārmuirea acestor averi in locul imputernicitoru egu-

meni fu inoredintata advacatului curtiei din Basarabi'a; iéra dupa desfintarea acestei curti, ampliatilor speciali seu personalor particularie, alese de guvernorul Basarabiei.

Introducerea acestui sistemul de administratiune a averilor monastirilor moldave in Basarabi'a a datu cele mai bune resultate; veniturile loru au sporit mai multu decâtlu iéra, iéra cheltuele de administratione, in comparatiune cu cele dinainte, au fostu minime. Totu odata situatiunea economică a averilor monastirilor grecesci devenea din ce in ce mai rea. Imputerniciti din partea monastirilor loru, nemultiamindu-se cu abusurile, prin care se distinge totu tempulu administratiunei loru, se silira, precum resulta din raportulu guvernorului Basarabiei a intrebuintat cu o activitate febrile töte medilócole spre a scôte din bunuri cătu se pote mai multi bani, si in tempii din urma, esplotarea cu desavarsire padurile monastirescii. Dupa insemnarea guvernorului Basarabiei, sterpirea padurilor monastirescii avu o funesta inriurare asupr'a climei si a fertilității pământului, si prin urmare, asupr'a sănătăției si a prosperitatiei locuitorilor.

Eata efectele activitatii egumenilor monastirilor cari s'a retinut la trecerea averilor monastirescii sub administratiunea statului.

tiunalitătilor de pre teritoriul coronei săntului Stefan. Sa numai revocăm si aice in memoria crisei financiare; imprumotul celu de 153 milioane, recolt'a cea rea a anului trecutu si desperatiunea tieranului muncitoriu in asemenea impreguiară, sa treceau preste multe alte defecuosităti despre cari amu avutu si vomu avea ocazie inca de a vorbi, sa considerăm numai lupt'a ce oficialmente se dice ca e pentru consolidarea unui statu pentru diferitele popore de pre teritoriul patriei, realminte inse faptele suntu de aziincău pare ca lupt'a e indreptata deadreptulu contra nationalitatilor de sub corona Ungariei. O lupta destul de temeraria aru si acăst'a carea din di in vedemua ca occupa totu mai multu terenu pentru ca lipsesc o resistinta legale energica din partea celorul-lalte populatiuni de pre acestu teritoriu. Unio'a Croatia prin lupta intelepta, si asigură autonomia esoperându dupa multele incercări demne o complanare favorable. Acăst'a au fostu cunun'a unei lucrari politice al cărei calcul basă in impreguiările reali, că in cei mai siguri factori in lupt'a politica natională, pre cându Ardélul celu poliglot cu majoritatea româna umblându dupa idealuri, cari scie Ddieu cându si deca se voru poté realiză, si-au perduto totu terenul de lupta, aroncându-se pre sine in cele mai grave momente in o letargia nejustificabila, al cărei rezultatu funestu lu semtimu si lu voru semti inca si urmatorii nostri.

Tristele urmări ale acestei nelucrări politice, pentru cau'a româna, reformele cele ce se facu prin parlamentulungaru si cari taia adencu in viitorul nationali năstre, ne provoca la o solidaritate si concordia fratișca, la o lupta energica legale, prin carea sa ne asigurăm o poziune politica in statu. Aceast'a inse va fi possibilu numai atunci, cându scuturându-ne somnul si intonercoul de pre pleopel ochilor, ne vom descepta in unire la o activitate natională solidaria, prin carea siguru vomu ajunge prin viscolii tempului la limanul celu dorit. Unu poporu care lucra in armonia, acel'a avenda conditiunile de existentia se radica la o vieti politica, dara poporul care in vîtr'a parintilor sei aprinde flacăr' urei si a discordiei, purtându in sinul seu semburele decadintie, va trebui sa se stenga din corul nationalilor.

A.

Averile monastirei Sinai'a si anume: Zastinc'a, Volova, Ghibrova si Virojeni, din districtul Soroo'a; Zagorniceni, Cuceeni, Semeni, din districtul Iassi si Strasienii, din districtul Kisanău au fostu date in arenda unui grecu Sotiriadi care locuia in Iassi, prin contracte cu pretiu de 11,500 ruble pre anu; dara Sotiriadi era numai arendasius nominal, caci elu rearendă acele proprietăti la altii cu pretiu de putin de patru ori mai mare.

Proprietătile aceleasi monastiri Volicineti si Venatorii suntu arendate unui grecu Strichidi, locuitorul din Moldavi'a, prin contractu cu pretiu de 1,077 de galbeni austriaci, atunci cându singurul obrou*) dela tierani arendatorulu percepe 5,118 ruble, adeca, cu o mie ruble mai multu decătu platesce arend'a. Elu dispune inca fără plata de 1200 descatine de pamant, si ore preste tōte acestea dreptulu dupa contractu, de a disposa dupa voint'a sea de 200 descatine de padure.

Mosile Materitii si Boclerniti'a, proprietatea aceleasi monastiri, fura arendate prin contractu, incheiatu la Kairu, in 6 Februarie 1866 cu unu grecu Liatri, pre pretiu de 1,100 galbeni austriaci. Acestu pretiu se arete cu totul micu in comparatiune cu veniturile proprietătiei. Proprietăatile monastirei săntului Teodoru, dupa muntele Athou, Grinoutii, din districtul Soroc'a, Grinoutii din districtul Hotino si Mosianii, suntu date cu arenda supusilor greci Vadai si Mocri Anastasopolu cu pretiu anual de 9,500 ruble pâna la anul 1878. S'a mai presentat

*) Obrou — unu feliu de dijma.

Majestatea Sea Imperatulu si Regele nostru va pleca la Petersburgu in 9 Februarie n. insocitu de contele Andrassy si Hoffmannu, unde va petrece 15 dle.

Diet'a Croatie a votat legea despre responsabilitatea banului si a capilor de sectiuni.

Dupa „Reform“ din Vie'na bicolorulu negru galbenu are sa inceteze de a mai fișat deasupr'a castelului regal din Bud'a.

Presedintele casei deputatilor Stefanu Bittu aduce la cunoscinta deputatilor ca cea mai de aproape siedintia publica va fi in 17/5 Ianuariu a. c. Cu aceeasi ocazie invită pre capii sectiunilor pre 12 Ianuariu la o consultare asupr'a proiectului despre regularea catastrofului.

Din Parisu se anuncia de către dile o criza ministeriale, carea la inceputu se speră ca prin unu votu de incedere de către adunarea naționale se va delatură. Ducale de Broglie inse e constantu in propusulu seu, elu va sa se retraga. Mac-Mahon a cercetatu pre Gouard sa formeze unu cabinet nou ca Decazes si Buffet. Gouard inse pretinde primirea in cabinetu si a unor republicani conservativi. Mac-Mahon doresce sa se faca intregirea cabinetului numai cu barbati de specialitate afara de parlamentu.

Diu'a mortiei lui Napoleonu III n'a trecutu fără ore care demonstratiuni. Principele Napoleonu apără in cerculu Saint-Germain=Auxerrois urmaritul de cete de lucratori; elu purtă o mantea de doliu decorata cu crucea cea mare a legiunii de onore. Inaintea bisericei S. Augustinu era o multime mare de poporu, carea striga ne incetat: „Vive l'empereur!“ Publicul adunato in biserică a repetit strigatul acestu pâna cându Rouher s'a vediutu necessitatua a rosti o cuventare prin carea provoca la susu-tienerea ordinei. Numoi episcopulu din Troyes a opriu cetirea misiei pentru repausatulu imperatu, in alte părți s'a cettit fără cea mai mica pedecca.

Spania pare ca s'a saturat de republica ce si-a datu in Marti anul trecutu. O mana nevediuta a pregatit lui Castela, presedintelui regimului spaniolu votu de blamu in adunarea cortesiloru, carea l'u constrinsu a se retrage. Adunarea credea ca in locul celui returnatul de densa sa alăga, rectius sa denumescă altu presedinte. Dara intraceea eata generalulu Pavia intra

unu nou contractu de arendarea acelora proprietăti, la aceleasi persoane si cu aceleasi pretiu pre patru ani, adeca dela 1878 pâna la 1882.

Mosi'a Lipnicu, proprietatea aceleasi monastiri, este arendata societă negiatorului Stefanow, cu pretiu anuale de 4,500 ruble pâna la anul 1874.

Totu pentru aceleasi proprietate cu numele Dóm'a, s'a mai incheiatu contracte de arendare cu terminii dela 23 Aprilie 1874 pâna la 1880, si inca pre alti patru ani, adeca dela 1880 pâna la 23 Aprilie 1884.

Proprietătele aceleasi monastiri, anume: Trasin'a si Alecsienii suntu arendate cu pretiu anuale de 900 ruble fratilor Ohanovici pâna la anul 1878. Pentru aceleasi proprietăti cu acelasi pretiu si la aceleasi persoane s'a mai incheiatu contractu de arendare inca pre patru ani, adeca dela 1878 pâna la 1882 pre cându ei prin contractu legalizatule au rearrendatului Kircoru Malhasovici si Abran Zisman eu 16,097 ruble pre anu, si cu obroucul ce se percepe dela tierani, arend'a acestoru proprietăti se urca la 18,113 ruble pre anu; adeca inductu de acea ce se dă monastirei.

Proprietăatile monastirei Kiprianu se afla arendate totu la aceleasi persoane in cursu de preste 20 ani cu o arenda de totu mica, care nu egalădă nici cu obroucul ce platescu tierani.

Proprietăatile monastirei Vatopedu, anume Nisporenii, Philipescii, Ciuralec'a, Ketasienii, Gutestii, Marinici si Balones'a se arendara prin contractu dui Cerbadoglu, căruia i s'a datu si dreptulu ne-

in adunare dupa elu colone de militia si provoca adunarea sa se duca a casa. Ne vrednu adunarea sa se duca ea fu alungata. Unu regim nou s'a instituitu cu Serrano in frunte, cu acelu Serrano, care alungase pre regin'a Isabell'a din Spania. Pasul lui celu dintâi a fostu restrangerea libertătiei presei, punerea tierii in stare de asediu si desarmarea voluntarilor. La inceputu se dicea, ca regimul celu nou fu bine primutu in tōte partile. Luptele dela Valladolid si cu deosebita dela Barcelon'a inse dovedescu contrariul.

O sialupa de tunuri construita in Francia pre socotela Romaniei a sositu la Constantinopole, carea va merge la destinatia ei numai dupa ce va fi supusa unei visitatiuni.

Revista diurnalistică.

„Hon“ cu consideratiune la arondarea cea nouă a comitatelor este fără ingrijitul de magiarii din comitatele superioare ale Ungariei proprii si de magiarii si secuii din Transilvania. De-o cam-data inse numai indigiteză ca ce va fi din concentrarea slavilor in comitatele superioare si din concentrarea românilor in comitatele Hunedoarei si Zarandului si din impartirea secolilor intre sasi si români.

„Magy. Pol.“ condamna impartirea cea nouă teritoriale din consideratiuni etnografice. Comitatul Pojonului trebuia impreunat cu o parte din celu alu Neotrei, alu Comorului si Strigonului sa nu se fie impreunat la olalta, ci cu alu Barsiului si cu alu Neutrei, mai departe cele trei slavice dela nordu sa nu se fie impreunat la olalta dara cu alu Montului si cu alu Barsiului. La Sáros se adaugă fără de nici unu motivu pările slavice ale Zemplinului si Ungula se impreună cu Beregula in locu de a se incorpora fără comitatul separat la comitatea unguresci. Nejustificabile este impartirea Baciului in două părți, din carea un'a rămâne curat serbescă; comitatul celu nou Horomu va fi de siguru protegiat de Miletici mai multu decătu de oricare altu deputat.

„Középpárt“ pasiesce fără energic contră unei sentințe din representatiunea fundului regiu către ministrul de interne, in carea se dice ca legislativa nu are dreptu a decide asupr'a universitătiei. „Deca pasiesc sassi pre terenul astorului feliu de agitatiuni“ dice „Középpárt“, „nu mai poate fi vorba de intelegerere cu densii, pentru ca atunci are procurorul de statu sa-si faca datori'a. Patriotis-

marginutu de a taiă lōte pedurile de pre aceste proprietăti (687 descatine) fără o deosebita plată.

Din alte proprietăti a acestei monastiri, parte s'a arendatul de archimandritul Ananie, imputernicitul din partea monastirilor, către advocatul acestui, și către persoanele apropiate lui; iera partea ceea-lalta se exploatază de insusi archimandritul, care reusit a incheiat contractul incepere dela 1874.

Mosi'a Leusienii, proprietatea monastirei Xeropotami s'a datu cu arenda prin autorisare de Dunca, advocatul archimandritului Ananie, negiatorul Uvalievu, si acestu din urma rearendă acestea proprietate ierestlui Dunca, si astu-feliu acestu din urma si-a arendato insusi mosi'a.

Intre contractele incheiate pentru arendarea proprietătilor săntului mormentu, multe suntu fictive. Asă proprietatea Costinjenii s'a datu in arendă negiatorului Sinodino cu plat'a anuale de 1000 ruble, si acestu din urma a rearendat-o prin contractu negiatorului Reventiovu cu 4000 ruble pre anu.

In Basarabi'a este respandita opinionea ca egumenii, Patrinie dela st. mormentu, si Ananie dela Vatopedu, suntu ei singuri arendasii de capetenie a proprietătilor monastirilor, cari i-au tramisă imputernicitii, si acăst'a este prăprobabilă. In principalele unite de ordinare se trimită egumenii, cari aducă si contracte de arendare incheiate de ei cu autorităatile monastirilor; iera la Caucasus pâna acum'a calugarii tramisi cu imputernicie, singuri exploatază averile.

mula nu se poate decretă nimenvi, dera respectul inaintea legei trebuie sfortiatu.“

Cestiuinea Romaniei său mai bine relatiunea acestei către inaltă portă este si astazi inca objectul unei părți inseminate alu pressei Europene. Eata ce astămu in „Curierulu de Iasi“ in acesta privintia:

„Times“, diurnal englesu si celu mai mare organu de publicitate din Europa, ne au facuta onore, că tōte cele latente organe din Europa, a reproduc not'a guvernului nostru in cestiuinea dreptului de a tractă si de a se cumpă de sensu si importanta acestei note, precum si de a cuventului ministrului nostru de externe tienutu in camera la 22 November trecutu. „Times“ insotieste reproductiunea notei cu ouu lungu articulu din 6 Decembrie, cuprindendu sapte pre inexacte si apretiari defavorabile Romaniei.

Noi tienem multa la opinionea unui diurnal, care cu dreptu leuventu portă numele de Rege alu diurnalelor; tienem inca si mai multu la opinionea publica dintr-o tiéra atât de luminata că Anglia, si care are atâtea numerose si importante interese in orientulu Europei. Amu voi dura se dămu căte-va lamuriri diuariul englesu; pôte ca vomu contribui astu-feliu a face sa se cunoasca adeverulu asupr'a nostra si in Anglia, care din nenocire, ne cunoșce fără putinu.

Aru si tempulu că si Anglia se incepea a avea o idea mai exactă asupr'a stării de lucruri de pre malurile Dunarei de josu. Totu restulu Europei ne cunoșce mai bine. Numai Anglia noi credem ca a remasă mai inapoi; si cu tōte acestea ea are sume si legitime interese, că sa scie adeverulu. Vedem, dela unu tempu incă, ca unu revirimentu a inceputu sa se produca in opinionea publica si in acesta tiéra. Multe diuarie englese au inceputu a ne fi favorabile său mai putin ostile. Altele nu se mai speria ca Turci'a eru peri deca Romani'a se va mentine in integritatea suveranitătiei sale.

„Times“ persista inca in ideile sele cele vechi contră nostra. Si de ce ore acăst'a? Din nesciuntia, credem noi.

In adeveru, diuariul cestăiei englese ne spune, in articululu ce procede not'a ministrului nostru de externe, ca dupa limbajul guvernului român, dupa tonula presei, dupa espressionea opiniunei

In privint'a padurilor abusurile ajunseră la cele din urma estremităti.

Pre proprietăatile monastirei Kiprianu s'a vendutu spre taiare o catatime enormă (4000 descatine) de padure de cea mai buna calitate. Pre mosiele Copanc'a si Kiticanii, proprietatea monastirei Némthiu, arendasului se acordă dreptul a taiă căte 80 descatine pre anu de cea mai buna padure din tōta Basarabi'a fără nici o alta plată decătu arend'a, care este fără mica, pre cându Kiticanii din vecinatate, ce se află in posessiunea statului o descatina de asemenea padure se vinde dela 300-400 ruble.

In multe proprietăți ale monastirilor din Basarabi'a se formulară contracte pentru vendiare padurilor in totale fără sa se precisedie calitatea si cantitatea lor; termenele de taiere in căteva contracte se lipsesc de 18 ani, si condițiile nefiindu bine esplicate, cumperatorii potu reveni cu taierea in locurile odata taiate de ei. In căteva proprietăți padurile tinere, cari se vendu cu preturi bune pentru haraci la vii, suntu vendute prin contracte cu preturi fără mici. Asă egumenul monastirei Ciprian'a a vendutu advocatului seu spre taiere 1,189 descatine de padure teneră dupa mosie Teodorescu căte 2 ruble 40 copeici fără descatina. Pările de paduri taiate, nefiindu privilegiate si pazite, devin locuri de pasiune. De exemplu pôte servi mosie Ocsentia, proprietatea monastirei Vatopedi, aflată in arenda la advocatul monastirei Dunca. Prin condițiile contractului, arendasului se obligă a pădi padurea de stricări, ce i potu

publice resulta curat ca noi voim „sa rumpem legaturile ce ne unescu cu Turcia“, si sa mentionem acea ce ne place a numi independentia nostra; de acea si guvernul nostru pretinde ca are dreptul a incheia tractate cu alte puteri.

Nimicu ince din acestea nu este fondato. Causa acestei rateciri este ca diariu englesu, ca si chiar multi publicisti si diplomiati, si inchipuesce, ca Romania este un stat vasal, asi cum erau vasali in occidentu in evolu mediu; ca vasalulu nu are alte drepturi decat cele ce a binevoit a-i cedat seniorulu seu; ca romanulu fiind vasal si turcul senioru, candu vasalulu se proclama independentie elu se revolta si atunci seniorulu este in dreptu a-si mentione integritatea drepturilor sele suzerane.

Nimicu ince din tote acestea nu exista nici in fapta, nici in dreptu. Romania nu a fostu nici odata vasala, in sensulu feudal al cuventului. Ca statu absolutu liberu si independentea ea a consentita numai in seculii 14, 15 si 16, a platit un tributu I. Porti, pentru ca acesta sa o ajute a se apera de inimici. Nu a renuntat la nici unu altu dreptu alu suveranitatii sele. Publicistii cei insemnati dela „Times“ trebue sa scie ca, deca unu statu nu a fostu conchis cu sabia si deca elu a incheiatu numai unu tractatu cu unu altu statu, acelu statu a remas totu independente, cu scaderea numai a conditiunii exprese consentita de elu.

Este bine dura ca cetitorii „Timesului“, sa scie ca romani nu voru sa rumpa legaturile cu I. Porta, ei voru sa le limiteze numai in intinderea ce le odao vechile capitulatiuni, pre care Anglia inse si le-a garantat; si nu ne indoim cu governul I. Porti, uitandu nicio rea precedente, va sfarsi prin a se pune in perfectu acordu cu noi. Nu avemu nicio nevoie a ne declarat independenti, fiindu ca suntem independenti, de vreme ce in virtutea vechilor nostre tractate autonomia nostra esterna si interna este completa si de vreme ce si Anglia cu celealte mari puteri, au garantat acesta autouomia. Voim numai, ca exercitiul independentiei nostre sa fia si in fapta recunoscutu de celealte puteri; si nici Anglia nici Turci nu se potu opune la acesta, de vreme ce, prin acel exercitiu, noi nu sferamam de locu legaturile nostre cu Porta; si de vreme ce suntem siguri, ca si aceste puteri voru sfarsi

prin a se convinge ca este in interesul chiar alu pacii si alu comerciului in orientu ca Romania sa existe, forte si prospera, prin independentia ce ii acorda tractatele.

„Times“ merge pana a acusat pre Russa ca aru incuragiati aceste aspiratiuni ale romanilor; apoi mai la vale acusa si pre Austrii ca nu aru areata destula vigore, si sa teme in fine, ca acesta conduita a nostra sa nu fia efectul influenței demagogilor.

Tote temeri nefundate si adeverate ilosioni! Russa nu face acum in orientu decat ceea ce a facutu totu-deun, adica a sustinut si a aperat cansa celor slab, a creștinilor din imperiul otomanu. Nu are nevoie Russa sa ne incuragieze acum si tien la respectarea drepturilor nostre calcate; caici ea, demultu, inca dela 1829 a fostu cea dintau a face sa se respecte drepturile nostre ce fusese lungu tempu inabusite. In locu sa acuse pre Russa, bine aru face „Times“ sa consilie pre guvernul englesu a o imita.

Daca Austrii nu arata vigore spre a continua politica gresita a lui Metternich in orientu, Times aru trebui sa felicite pre comitele Andrassy care a scutu sa rumpa cu o politica care nu aducea decat perdere si slabiciune pentru Austrii.

Potem inca asigur diurnalul cettatii englese ca influența demagogica nare nimicu a face in cestiu de fatia; caici aru trebui acestu importantu diariu sa scie, ca partidul conservator este astazi la putere in Romania, si elu este care a respunsu notei ministrului otomanu. Apoi, candu este vorba de mentionarea si aperarea drepturilor loru nationale, romanii, care suntu unu poporu jude si neocoruptu, nu asculta de nici o partida, ci toti ca unu singuru omu, suntu gata a apera acele drepturi.

Asiada, aceea ce este mai simplu de facuto, spre a apera interesele Turciei si ale Europei de care „Times“ se occupa, este de a cunoscere mai bine adeverul lucrurilor pre tierii Dunarei de josu si de a conserva Romaniei puterea care ii da dreptulu ce resulta din tractate.

La o cestiu urgenta.

Sabbiu 2 Ianuuariu

Industria cea mare avendo la dispozitione capitalu enorme, din di in di face progrese mari si amerioita industrii a

cea mica. Meseriasiulu nu se poate amesură cu aceste poteri neegali si de aceea elu e respinsu de pre piatile industriali, unde domnesce concurentia fabricantilor capitalisti. In astfelu de impregiurari nefavoritorie pentru profesionistii singurati si nasce prea firesce intrebarea, ca cum are sa se restabilasca unu ore-care echilibru intre acesti, o intrebare intru adeveru grea, pentru ca dela o fericita deslegare a acestei intrebari aterna viitorulu meseriasilor amerintati in mare parte de industrii cea mare si bogata.

Asupra acestei teme „Lipsa industriei mici“ s-a discutat nu de multo si in „Reuniunea meseriasilor“ din locu. In decursulu discussionei unulu dintre presenti pronunci principiu „Ajuta-te si Ddieu te va ajut“ si altulu recomandă ca medilociu de scapare asociatiunea.

Medilociu recomandat de primulu oratoru la tota intemplarea e celu mai aptu medilociu pentru acel, cari se mai potu ajutat insisi, mai multu nu se poate discutat asupra lui.

Mai multu s'aru poté vorbi despre asociatiune, ou tote ca si acesta nu multimesce pre unii omeni, ceea ce ince e forte gresit, pentru ca asociatiunea nu e de vina, deca uni „fondatori“ avari si neconscientiosi facu o specula marsiava spre daun a acalei.

Asociatiunea sa se puna numai acolo, unde infinitarea ei e o necesitate imprezativa si sa se intrebuinteze in o forma corespondienta si indata se va vedea, ca ea va fi atat de poternica, cum fura corporationile industriali din evolu mediu, cari infruntau nobilimea cea jafuita si aperau muri cetatilor.

Acelea corporationi inca au fosta o asociatiune, au produs fructe bune si poate sa produca si astazi astfelu de fructe. Alte tempuri, alte datini, nu insemneda altu decat a da esentiei celei pururea bune, o forma corespondienta tempului, deci aci vine mai cu sema intrebarea, ca cum si intipuesce motivatorul, asociatiunea recomandata spre a pute veni industriilor mici intrajutoriu?

Infinitarea asi nominalor cassa ajutatorie nu e de ajunsu; trebuie sa se considere mai intai relatiunile locali. La tote cassele de soiulu acesta nu se tracta de numai de a „luat“, ci mai cu deosebire de a „platit“, si totu unu, ori e interesuriu micu seu mare, deca negoziu, care se intreprinde cu banii imprumutati, nu succede, atunci momentulu, in

implin cu strictetia tote legaturile conținute in acele acte.

Consecuentiale avantajioase ale acestor mesure in ceea ce se atinge de consolidarea prosperitatii monastirilor ortodoxe din orientu, si influența loru salutară asupra populatiunei ortodoxe, conformu cu scopulu spre care s'au donat acelle proprietati nu va intardia de a se reproduce.

Acum dejă, la licitatiunea facuta la 3 si 7 Septembre pentru arendarea a patru proprietati, caror contractele de arendare espira la 23 Aprilie 1874, proprietarile arendezi numai pentru pamantul cultivabile, afara de celu cedatu locuitorilor, fura urmatorele; 1°. In mosie Parcanii si Papantii a monastirii Kiprian'a o intindere de pamant de 586 descatine, care mai nainte se arendau cu pretiu de 789 ruble in bani si 100 in producte, acum fura arendate pentru 4,500 ruble; 2°, in mosie Seorenii, proprietatea aceleasi monastiri, 389 descatine de pamant fertile, pre care arendasiulu le stapanea gratisu, acum fù arendat pentru 2705 ruble; 3°, pentru 201 descatine de pamant din mosie Copanc'a si Kiticanii a monastirii Némtiu, care se arendau cu 9,246 ruble in bani si 3,685 ruble in producte, acum s'a propus la licitatiune pretiul de 15,226 ruble. Drepturile arendasilor in contractele din nou incheiate suntu restrense.

Spre a feri de completă sterpiere a

care nici cele mai estine interese si capitalulu nu se mai potu plati, e numai o intrebare de tempu.

Inse trebuie sa consideram lucrul principal si sa nu ne preocupam de cele secundari.

Trebue cercetata mai de aproape intrebarea: „Pentru ce cade industria mica; pentru ce sufera si cari suntu causele locali si de datin a tieri, pentru industria indigena?“

„Industria cea mare apesa profesiona cea mica“ acestia e parola de dit. Pentru ce? Pentru ca are unu capitalu mare, produce in massa si estinu, si meseriasiulu celu micu nu poate face acesta.

Daca judecam lucrul numai superficialu, s'aru poté crede, ca e cu totul adeverat, ince la o judecare mai serioza e numai in parte.

Cu catu e mai mare capitalul, ou atatu e mai micu venitul. Pentru a pripe adeverul acesti assertiuni, sa primim fudarea unei fabrice insemnate si sa computam, ca aci in cladiri, in masini s. a. jace o suma morata de 5—600,000 fl., cari computati la 6% absorbu numai din venit 36,000 si deca computam pentru amortisatiune numai 5%, apoi eata inca 18,000 fl., si castigul aru trebui sa se urce netto la 54,000, numai pentru a sustine capitalul colocarei in pretiulu seu.

Deci cu bunu temelui se poate dice, ca industria cea mare are o pusetiune mai grea decat industrii mica.

Lucrul se poate considera si din alt punct de vedere. Daca consideram pre langa capitalele colosali, de cari dispune industria cea mare, si numerul celu enorm de omeni, cari traiesc dela densa; ca aciunia: puterea masinii a respinsu puterea omenilor e o parere antidiluviana, s'a refutat deja si deca impartim capitalul ce-i stă industriei mari la dispozitione cu numerul omenilor cari traiesc dela si prin ea, vomu afila indata, ca celu mai seracu meseriasiulu posiede mai multu.

Aici s'aru poté obiectioná, ca acesta e numai o teoria vechia, si ca asemenea nu stă, pentru ca acestor lucratori nu se dă nici unu crucieru din avere domnului de fabrica. Aceasta nu o credem, pentru ca de-si domnulu fabricei devine mai bogat prin lucrul omenilor sei, totusi elu se face totu odata cu atatu mai seracu, catu face plat lucratorilor

padurilor, regulamentul, elaborat de comitetul ministrilor si santiunatu de Majestatea Sea Imperiale in diu'a de 8 Septembre, stipulézia, ca drepturile taierea padurilor pre averile monastirilor se voru acordat numai acelor, cari voru ave contracte incheiate si voru presentat probe valabili, nu numai despre drepturile loru de a tai padurile, dar si a drepturilor monastirilor de a pot dispona fara conditii spre instrainarea padurilor prin taierea loru in mari cantitati.

Se poate spera, ca conformu conditioilor cari marginesc drepturile monastirilor in proprietatile loru, se voru poté conserva padurile remase, si a introduce unu sistem regulat in taierea loru.

Asemenea situatiunea averilor monastiresci presenta ministeriului dominilor statului o grea sarcina, de a scote aceste averi din positiunea loru de caos in care se afla si a regulat afacerile loru atatu de incurcate.

Consecuentiele funeste ale acestei administratiuni calugaresci se voru semti inca in cursu de vre-o diece ani; iera sumele enorme, luate inainte de egumeni si mai vertosu dupa padurile vendute, multa tempu voru impededat monastirile de a se folosi de tote veniturile loru. Dara directiunea rationale aplicata acum in privintia bunurilor monastiresci va servi de garantia ca urmele vechilor abusuri voru disparat treptat.

„Monitoriu Oficialu Russu.“
„Tr. Carp.“

aduce vitele; ince Archimandritulu Anan'a, cu man'a sea introduce in acel contractu clausa, ca o parte din acea padure de multo tempu este transformata in imasiu din care venitul apartine arendasului. In contracte nu se precisada cantitatea padurilor vendute, si acesta, dupa tote probabilitati se face cu scopu de a ascunde pretiurile de nimicu ce se iau pentru ele, pretiuri ne mai audite in Basarabi'a; s'a venduto descatin'a de padure cu 14 ruble.

In luna Decembrie anulu trecutu, o mare parte din padurile vendute spre taiere, s'a revendutu de isnova. Asiasi tote padurile de pre mosie Venatorii si Volcinetii, proprietati ale monastirei Sinaia, date in dispositiunea arendasului Strikidi, aceleasi paduri s'au revenduto si arendasului altor proprietati totu alu monastirei Sinaia dlu Sotiriadi in tote intinderea loru si dupa tote proprietati, si pretiul fù primitu inainte. Archimandritulu Anan'a totu in aceea-si luna Decembrie, vendu neguitorului Sinodino tote padurile de pre patru mosii ale monastirei Valtopedi, pre candu in aceea-si proprietati esista contracte in vigore pentru taierea padurilor pana la anulu 1881.

Padurile dupa alte siese mosii fura vendute de Archimandritulu Anan'a spre taiere unor jドovi, cari, esplotandu-le, taiara toti arborii de pre acele mosii, necruciandu pomii roditori si salciele plantate pre langa mori.

In proprietatiile monastirei S. Teodoru tote padurile (830 descatine) fura vendute spre taiere cu pretiu de 20,000 ruble.

sei. Multimea acăstă de lucratori din fabrici participă la averea domnului loră în acea măsură, în care participă cetățenii singurătății la intrările sării a poporului. Pieră avereia domnului de fabrică, devin lucratorii fără pâne, pieră avereia poporului atunci nici cetățenii sengurătatea numai are nimic.

Acăstă e o relație economică ne-despartivă, o reciprocitate între capitalul și lucru ce jace în natură lucrului.

Profesionistul micu și singurătatea nu poate concorda cu industria cea mare; deoarece înse meseriasă, dintre cari totu insulă are celu putină atâtă potere de lucru, cătu are unu lucratorei de fabrică și mai multă avere decâtă, acăstă, voru pune laolaltă acăstă potere lucratorie, atunci densii voru avă relativă mai multă decâtă industria cea mare, prin urmare arăpută și ei produce în massa și mai estinu.

O atare asociatiune inse nu se poate evita, deoarece ea garantă consistentă industriei mici; deci ea trebuie să primească o formă, în care să se poată executa și spre scopul acăstă să cercetăm mai departe folosele, despre cari dispune industria mare. Acăstă produce estinu, dar cum sa se desleze contră dicerea cu ceala ce s'a disu mai susu despre capitalul și amortisarea? Industria cea mare căsciga deoarece produce estinu, pentru ca ea produce multă, acăstă inse o face ea numai prin împartirea poterilor de lucru.

Unui industriasiu mare nu-i plăcesc prin capătă prăsături, a plantă arbori și a semenă cînepe, pentru a avea materie bruta. Ce facem noi? Noi dăm unui oieriu în Novembrie său Decembrie anticipațiuni de bani, pentru că în Augustu sa capetăm lăna meilor. Prin acăstă noi insine ne indeletinicim cu prasirea oilor și inca în măsură mai mare, că adevăratulă pecurariu.

Astu-feliu ne merge trăbă și cu alte produse brute, pre cari le cumpărăm, căndu-i place producentului și căndu lucrul nostru sta pre locu. Prin stagnația lucrului nostru suntemu siliti să împrumută bani pentru că sa ne potemu procura materialul crud, pre tempulu, căndu avem trebuință de elu. Căndu incepem a lucra și ne umbla ceva bine, căscigul lucrului nostru e absorbit dejă de interesele capitalului, eu care am cumpărato materialul, și în urma nu avem nimic.

Industriasiu celu mare incetădă dela lucru, deoarece acăstă merge reu, elu nu produce, dară nu cumpără nici materialu. De acăstă are neguitorul de stulu — deoarece neguitorul iera merge, fabrică de torsu cumpără, produce tortu, acăstă lu cumpără fabrică de panzaria, și produce materie, pre cari le procura fabrică de tipar și asiā mai departe.

Carale cele multe, clavirele, cu cari Vienă pără unu comerciu însemnatu, nu se facu în fabrică. Suntu meseri cari facu numai claviaturi, altii cari facu numai ladi și cari s'i vendu produsele loru la fabrică. Numai componerea și lucrarea mai fină e totu, ce se lucrează în fabrică.

Asiā dară împărtirea lucrului face posibilă producerea estinu și mare, pentru că lucratorei prin continuă producere a omogenului și insusiesc unu exercitiu mare.

Unde vomu ajunge cu acestu exercitio, deoarece mesariul trebuie să fie totu odata și lemnariu și so-si petreacă jumătate din tempulu vietiei umblăndu prin terguri? Unde e căscigul, deoarece în materialul brut, în lucru, în marfa getă și la cumpărături sta capitalul, dară apoi unde și tempulu celu scumpu perduț prin terguri?

Acăstă trebuie să se schimbe și a aduce acăstă schimbare să fie problema asociatiunii!

zollern intorcendu-se din Orientu să abatutu pre la București, unde va petrece mai multe zile.

* * In Clusiu se află asiā numitul Georgios Constantin carele este tetovat (colorat) preste totu trupulu.

* * Premie servitōrelor u. Sâmbăta în 10 Ianuarii n. s'a impartită în casele municipalităției de aici premie de căte 10 fl. 50 pentru servitul neintreruptu de 8 ani urmatelor servitōrelor: An'a Corr'a din Visidu, An'a lui Michaiu Gaboru din Sabiu, Susan'a Thel din Căsiliu, Elisabet'a Stix din Cristianu, An'a lui Todoru Pop'a din Alamoru, Regin'a Predeger din Cohalmu Paraschiv'a lui Dumitru Gaboru din Alb'a-Iuli'a și An'a Schärr din Simenfalva.

* * Din Brăsiovină scrie, că frigul să uite pâna la 30°. — Bubatul pare că ia dimensiuni totu mai mari și cauă victimele sele și între oameni mari.

* * Lupi. In padurea de pre drumul din Paraidu și Alfalu au atacat în 8 Ian. cal. n. între 6 și 7 ore dininea'ia mai mulți lupi pre doi secui și după cum se spune ii aru fi și ruptu în bucăți,

* * In apropierea Devetăi s'a gasită în dilele trecute unu omu inghiatită în carul său propriu. Tote incercările de alu desamorti au remasă fără de succes,

* * — (Ex-maresialul Bazaine în Trianon). In diariul „Liberté” se gaseste următorul articol: De la condamnarea lui Bazaine s'a luată mesuri politice pentru a asigura paza prisonierului, contra ori-carui eventualitate. Noile ordine vinu dela direcția aresturilor, căci după cum se scie, după publicarea sentinței, autoritatele militare suntu înlocuite prin cele civile, care acum suntu singure datore a îngrijii de inchisori. Pre calea legală dară, paza ex-maresialului cade acum în îndatorirea directorului inchisorilor Seine și Oise, precum și a tuturor celorlalți condamnați; opinionea era că, chiaru dela începutu să se dea prisonierului o gardă civilă; Pre de alta parte, Trianon nu prezintă nici o siguranță contra unei incercări de evaziune și putinii guardi nu suntu suficienți pentru siguranța serviciului, pre de alta parte, permisiunea de comunicare cu lumea din afara, ce se accordă maresialului, îngreuiă și mai multă responsabilitatea acestei guarde. Ar trebui dară să se îndoiescă guardă maresialului, care în tempulu de fată se compune din 100 oameni sub comandă a lui Luccioli.

Regulile amplioatiilor civili opresc comunicarea prisonierului cu cei din afara. Dupa condamnare sosira multi vizitatori la Trianon, nu se permise nimeni insa a intra în lauaru, căci nouă dispoziție carea, că pentru a vizită pre maresialul trebuie să aibă o carte de intrare din partea ministerului de interne, care nu pre acorda lese-năsemenea carti și lasă nebagate în séma mai tôtă cererile de asemenea natură afară de aceea a lui Rouher, Pietri și a altor catorva notabilități a partidei bona-partiste, a lui Lachaud, colonelului Villette a sotiei și copiilor maresialului. Orelle de visitare suntu regulate, precum și acele ale prânzului și preumblării. Totu ce primește maresialul, precum, epistole, jurnale și de ale mărcarii suntu cu strictetă controlate. Doi ofițieri a-i jandarmeriei cari suntu postați în anticamera, suntu supuși la execuțarea ordinelor autoritatice civile. Unu cordonu de gardă, pazeste de să noptea cu pușele încarcate dinaintea usiei și ferestrelor maresialului. Dupa sîase ore sără, conformu ordinului, la deschiderea vre unei ferestre s'a incercare de fugă la intai'a strigare, sentină la face focu.

Maresialul se scoală la 7 ore și se duce la lucru, care constă în formarea unui inventariu a bunurilor sale, în liquidarea averei și regularea afacerilor; măsă este acoperita de acte notariale și alte scrieri. Condemnatul a perduț dreptul de a administra insusi avere sea, însarcinându cu acăstă pre unu curatoru. Mai multe persoane inalte s'a propusă pentru acăstă funcție, între altii Pietri, Villette și fratele maresialului.

Ex-maresialul că prisonieru are o apartință burgesa; elu pără pantalonii largi și jachetă cenușă și o palarie de pasla cu borduri largi. În preumblăriile sele, elu este acompaniatu de doi ofițieri de jandarmerie, afară de acești a suntu preste totu garde. Maresialul insa face rareori întrebuităre de acăstă permisiune.

Prinduirile elu le are după 10 și după 5 ore; omenii de gardă aducu dela unu biru mancările dejunului și prindiu, escortându pre educatorii bucatelor dela Avenue Saint-Cloud pâna la Trianon. In anticameră purtatorii lasă bucatele, care mai inainte de a fi duse prisonierului suntu esanitate.

Hrană prisonierului o regulă de intendantă, iera costulul lui platește Statul. Bazaine are numai o singură persoană în apropierea sea, adeca pre cameridinerulu

sei, de aceea și ratiunea bucatelor este dupla. In diu'a pronuntării sentinței, maresialul voi sa opresca pre advocatul seu Lachaud sa prindășca cu densul, pentru acestu sfarsită se comandă la biru unu al treilea tacam. Dara cu sosirea prindășului, sosira la Trianon și noi instrucțiuni; atunci se ordonă baiatului de biru a luă a treia ratiune înapoi și Lachaud trebuie se renunță la prindășul în compania maresialului.

Cu totă energie ce are prisonierul indata ce este lasat singur, lu apucă atacuri de descurajare și de abatere. Indata insa ce sosetează ora la care elu ascăptă visiță sotiei și copiilor sei, și redobândeste energie de mai înainte, pentru ale pot să suride. La 5 ore ei se despartu. Dupa prânz, maresialul, fumădă cetățe căteva jurnale, lucrădă pâna la 10 și apoi se duce de se culca.

* * Tunelul între Anglia și Franția. Diarul din Parisu „Figaro” dela 15 Decembrie scrie: Tunelul sub-mariniu prin care să speră să se uni côtele Franției cu ale Angliei, numai este o simplă chimera. O comisiune, compusă din persoane politice, deputați și consilieri ai pasului de Calais, și dintre oameni sciincifici, s'a întrunitu eri la d-nu de Clercq, deputatul acestui departamentu, și s'a pronunțat în unanimitate, ca trebuie decisa sădarea unui tunel sub-mariniu, între Franția și Anglia pentru unu interesu comunu. Dela acăstă concluziune și pâna la facerea drumului, mai este inca multă; dara acăstă aru fi o opera, care aru face cea mai mare onore atâtă secolului alu 19 cătu și ambelor națiuni, care lu întreprindu.

* * Unu sgomotu nefondat în România. Ni se scrie dela România cu data de 16 Decembrie Eri la 5 ore sără, pe cându amplioatiulu însarcinatu cu îngrijirea felinilor din oras, curatică pre acelea din apropierea Obeliscului — după piata a Sf. Petre, a avut locu explosiunea conducerului de gazu. Detonația, a fostu asiā de tare, în cătu totă vecinatatea să a inspăimatul și chiaru gardă a luată armă. Mai multă insa de cătu toti să a inspăimatul locuitorii Vaticanului, cari și a închipuitu ca a isbucnitu vre-o revoluție. Tote curtile Vaticanului, se umplu indata de sibiri și gendarmi, se batu marsiul generalu și apărătorii sfântului Scăun, se asiediara în ordine de bataie, pre cându portari spre mai mare siguranță zavorau usile. Ne mai urmăndu insa o a doua detinută, lumea începă ierasi a respiră, și Cardinalul Antonelli, se grabi a merge la Papă, spre a-i spune ca domnesc cea mai perfectă liniste. Piu IX i respuse cu sarcasmul seu obișnuitu, ca nu s'a indoit nici odată de acăstă, și ca Cardinalul Antonelli, trebuie mai nainte de toti sa se linistește pre sine insuși, căci este galbenu că cera. Antonelli, facu reverentă fără a responde nici unu cuventu. In tempulu acăstă aparura doi gardi nobili cu nuvelă despre cele adevăratu intemplete.

* * O sută de mile și 25 poste pe ora. — In America drumurile de feru s'a construitu dela începutu numai cu unu rendu de sine și dără nenorocirile cele dese și indignațiunile publicului provocata prin acestea au silitu pre societăți a asiediă două renduri de sini, celu putinu pre liniele principale. Acum insa ei mergu și mai departe. Pre calea Philadelphia, ună din cele mai principale, societatea a începutu a clădi unu drumu de feru cu o latime de patru sine, dara acăstă o face numai pentru trenurile exprese. Capetându-se insa succesul dorit, din acăstă incarcare, ei voru forma drumuri de feru cu 8 sini asiediându pre densele masină cu rote de unu diametru de 12 picioare și astfelui se va dobendă intiela de 100 mile pre ora. Cu o asemenea cale ferata aru pută cineva sa dejunedie in Philadelphia și se prindășca în Chicago, și traiește dela Philadelphia la New-York n'ară dură mai multă de o ora.

* * (Numerul celoru ce au murit în anul 1873) se urea la 951, dintre cari 519 suntu barbatii; iera 432 femei. Dupa luni computat au murit in Ianuariu 89, Fauru 74, Martin 90, Apriliu 70, Maiu 73, Iuniu 59, Iuliu 67, Augustu 67, Septembrie 72, Octobre 90, Noiembrie 97, Decembrie 110.

Dupa estate. S'a nascutu morți 40; Dela nascere pâna la sfersitul anului alu doilea au murit 220; dela alu doilea anu pâna la sfersitul anului alu 5-lea 114; dela 5—15 anu 127; dela 15—25 anu 74; dela 25—40 anu 109; dela 40—50 anu 80; dela 50—60 anu 67; dela 60—70 anu 61; dela 70—80 anu 46; dela 80—90 anu 12; dela 90—100 anu incl. 1.

Dupa causele mortiei: Nenorociri 8; prin sinucidere 8; de dintiție 13;

de fraize 26; de aprinderi 93; de lepră de friguri (inclusive și bubatul) 180; de gută și paraliză 69; de morbă de sânge (inclusive anghienă) 184; de bolă apei 38; de tuberculosa 77; de friguri ecice 45; de degenerare 31; de slabiciuni 31; de slabiciuni la cei noi nascuti 29; de slabiciuniile betrânerietelor 41; din alte cause de moarte 38.

Sciri dela tribunale.

Condamnare la moarte. Samătă in 29 Decembrie (10 Ian.) in urmă pereră finală la tribunalul reg. de aici, Ioanu Bursanu de 23 ani din Apoldulu rom. fu condamnat la moarte prin furci pentru crima de omor comisa in 10 Ianuarii. — Complicile, Nicolau Gavrila, cu ajutorul său se severisit omorul, a murit de colera in decursul investigației in carceru preventivu.

Publicații oficiale.

(Dupa foia oficiale)

Anunțări. Dela tribunalul reg. din Albă-Iulia se enunță ca se radica concursul deasupra lui C. E. Oberth. — Dela trib. reg. din Brasovu ca s'a improtocolat firmă: „Kammer et Comp.” (feraria, furi și marfa de Nürnberg). — Dela trib. r. din Dej, ca s'a improtocolat firmă: „Ioanu Kozna” (pravalia de vestimente). — Dela trib. r. din Clusiu ca s'a improtocolat firmă: „Fratii Florianu” (Antoniu Alessandru) (marfa mestecată).

— Dela trib. r. din Kezdi-Vásárhely, ca s'a improtocolat firmă: „Antoniu Merz” (marfa mestecată) in Breteni. — Dela trib. r. in Ghirla ca s'a improtocolat firmă: „Stefan Czez” (tiesetură).

Licității. In 20 Ian. n. evenimentul 27 Fauru a. c. imobiliile lui Ioanu Constantiniu din Olăbanfalva (trib. Mediasu). In 20 Ian. n. ev. 20 Fauru a. c. imobiliile lui Bud'a Petru lui Ioanu din Maierusu (trib. r. Deva). — In 20 Ian. ev. 20 Fauru n. a. c. imobiliile lui Chirilu Capelnă și Vasilecă din Dej (trib. r. de acolo).

Provocări. Dela trib. r. din Dej, pentru insuțuirea pretensiunilor asupra obiectelor pinnorate ale lui Lad. Tohati in Cosali pâna la 18 Ianuariu. — Dela trib. r. din Albă-Iulia pentru insuțuirea pretensiunilor asupra obiectelor pinnorate ale lui Iosefu Alvinezci in Piskinez. — Dela trib. r. din Hatieg pentru insuțuirea pretensiunilor asupra marfurilor pinnorate ale lui Sigmundu Singer pâna la 20 Ian.

Concursu.

Cu permissionea Prăvălerelui consistoriu archidiaconal de sub Nr. 1004 a. c. pentru ocuparea vacantei parohiei Viscă din protopiatul Iliei, se scrie concursu pâna la 15 Ianuariu 1874.

Emolumentele suntu:

1. Casa parochială cu o gradina aratore de 275 orgii, iera fenatie 2 jude 60 orgii. —

2. Siora cu grădu. —

3. Agru lucratorei numită la Nalou, in valea largă 2 jugero 860 orgii. —

4. Dela 180 familii căte o ferdela cucuruzu in bômbe, său 10 copuri grău. —

5. Stol'a usuata. — Acăstă parochie se poate consideră de clasă a II-a căci numera preste 1000 susțete.

Doritorii de a ocupa acăstă statinu au a-si asocne petitiile loru bine instruite pâna la terminul indicat la subscrismu amesurat ș. 13 din „Statutul organicu.”

Ilie 12 Decembrie 1873.

In contilegere cu comitetul parochialu.

Ioanu Orbonasiu, (3-2) tract. protopr.

Anunțiu.

Cancelari'a mea advocatiale se află acum in Brasovu Strad'a Scheiloru nr. 105. Primește cause și fără anticipație căndu se cunoște înainte chiaritatea de dreptu său căndu e pretensiune licuida.

Constantin Pantu, (3-3) advotatu.

Burs'a de Vien'a.

Din 1/13 Ianuariu 1874.

Metalicele 5%</td